

Informacje podlegające ujawnieniom na dzień 31.12.2020 roku

I. Informacje ogólne o Banku:

1. Bank Spółdzielczy w Tarczynie rozpoczął swą działalność w lutym 1951 roku jako Gmina Kasa Spółdzielcza. Został założony z inicjatywy rolników, przy współpracy Banku Rolnego w Grójcu. Działalność Gminnej Kasy Spółdzielczej związana była z obsługą rolnictwa i drobnego rzemiosła. Była ona jedyną instytucją bankową zobowiązaną do realizacji ówczesnej polityki rolnej, obsługująca indywidualne gospodarstwa rolne. W 1956 roku Kasa Spółdzielcza w Tarczynie przystąpiła do Centralnego Związku Spółdzielni Oszczędnościowo-Pożyczkowej i przyjęła nazwę Spółdzielni Oszczędnościowo-Pożyczkowej (SOP). Bank Rolny nadzorował już tylko działalność kredytową. SOP rozwijała się, czego wyrazem było przejęcie obsługi wszystkich instytucji skupu, poszerzenie działalności kredytowej i coraz większe zyski. W 1975 roku powstał Bank Gospodarki Żywnościowej, który pełnił rolę centrali finansowo-organizacyjnej dla Banków Spółdzielczych. SOP przekształcona została w Bank Spółdzielczy.
2. Bank Spółdzielczy w Tarczynie z siedzibą w Tarczynie ul. Stępkowskiego 4, wpisany jest do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla miasta Warszawy, XIV Wydział Gospodarczy pod numerem 0000052415. Bankowi nadano numer statystyczny REGON 000508313 i numer identyfikacji podatkowej NIP 123-004-98-61.
3. Bank jest członkiem Zrzeszenia Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. w Warszawie, od 2018 roku działa w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
4. W 2020 roku Bank prowadził działalność wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w ramach struktury organizacyjnej w Centrali Banku i 4 placówkach Banku (1 oddział i 3 filie).
5. Niniejszy dokument stanowi realizację postanowień Polityki Informacyjnej zgodnie z Rozporządzeniem UE nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 roku, z Ustawą Prawo Bankowe, z Zasadami Ładu Korporacyjnego i Statutem Banku Spółdzielczego w Tarczynie.

II. Zasady zarządzania ryzykiem istotnym na podstawie art. 435 Rozporządzenia CRR, tj.:

1. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie ze *Strategią zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka* zatwierdzoną przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku. Strategia jest zgodna z założeniami Banku określonymi w *Strategii zarządzania Banku Spółdzielczego w Tarczynie na lata 2021-2023* i podlega corocznemu przeglądowi i weryfikacji. Powiązana jest ściśle z *Załoženiami do planu ekonomiczno-finansowego*, które zawierają polityki w zakresie poszczególnych ryzyk.
2. *Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka i Założenia do planu ekonomiczno-finansowego* zawierają cele strategiczne w zakresie poszczególnych ryzyk i definiują apetyt na ryzyko, rozumiany jako akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank może ponieść.
3. Informacja dotycząca art. 435 ust. 1 a-d tj. cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem oddzielnie dla każdej kategorii ryzyka, w tym rodzaje ryzyka, zawarte są w *Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka* i w *Załoženiach do planu ekonomiczno-finansowego*.

Cele dla istotnych rodzajów ryzyka oraz sposób ich realizacji:

Ryzyko kapitałowe:

Poziom funduszy własnych Banku powinien być dostosowany (adekwatny) do skali, złożoności i profilu ryzyka Banku.

Podstawowym celem strategicznym w zakresie adekwatności kapitałowej jest budowa odpowiednich funduszy własnych, zapewniających bezpieczeństwo zgromadzonych depozytów, przy osiągnięciu planowanego poziomu rentowności prowadzonej działalności.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie adekwatnością kapitałową obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zwiększanie wysokości funduszy własnych,
- 2) zapewnienie odpowiedniego poziomu kapitałów TIER I i TIER II,
- 3) odpowiednie kształtowanie struktury bilansu Banku w celu utrzymania planowanego poziomu wymogów kapitałowych, dostosowanych do wymagań Rozporządzenia 575/2013 UE,
- 4) zarządzanie ryzykiem bankowym.

Cele szczegółowe zawarte są Polityce kapitałowej, stanowiącej uszczegółowienie Strategii:

Struktura funduszy własnych:

Fundusze własne banku obejmują sumę:

1. Kapitału Tier I oraz;
2. Kapitału Tier II.

Uznany łączny kapitał to suma:

1. Kapitału Tier I oraz;
2. Kapitału Tier II, którego wysokość nie przekracza 1/3 kapitału Tier I.

Kapitały wysokiej jakości:

1. Kapitał podstawowy TIER I
2. Kapitał TIER I

Kapitał założycielski: Kapitał Tier I, pomniejszony o fundusz ogólnego ryzyka.

Poziom funduszy własnych:

1. Od 01 stycznia 2014 r. Bank jest zobowiązany utrzymywać Kapitał założycielski w wysokości nie niższej niż równowartość 1 000 000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w dniu sprawozdawczym.
2. Bank jest zobowiązany do utrzymywania sumy funduszy własnych banku i dodatkowych pozycji bilansu określonych przez KNF, na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości:
 - 1) suma wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz wymogów kapitałowych z tytułu przekroczenia limitów i naruszenia innych norm określonych w ustawie Prawo bankowe, powiększonych o bufory kapitału (bezpieczeństwa i antycykliczny) z uwzględnieniem okresów przejściowych określonych w Pakiecie CRD IV/CRR.
 - 2) oszacowana przez bank kwota, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka (kapitał wewnętrzny), powiększona o bufory kapitału (bezpieczeństwa i antycykliczny), z uwzględnieniem okresów przejściowych określonych w Pakiecie CRD IV/CRR.
3. Bank jest zobowiązany do utrzymywania łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie co najmniej **13,50%** oraz współczynnika kapitału TIER 1 na poziomie nie niższym niż **11,50%**. Jednakże Bank będzie dążył do utrzymania powyższych wskaźników na poziomie obowiązującym w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS tj. łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie co najmniej **14%** oraz współczynnika kapitału TIER 1 na poziomie nie niższym niż **12%**.
4. Bank w latach 2019-2021 objęty jest Wewnętrznym Planem Naprawy (WPN), który zakłada osiągnięcie wymaganego przepisami prawa łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie powyżej 14% w 2021 roku. Bank na koniec 2020 roku posiadał współczynnik kapitałowy 14,53%.
5. Bank jest zobowiązany do przeprowadzenia przeglądu i weryfikacji procesu szacowania i utrzymania kapitału wewnętrznego nie rzadziej niż raz do roku, w celu zapewnienia, że proces ten jest kompleksowy i odpowiedni do charakteru, skali i złożoności działalności banku.
6. Niezależnie od rocznych przeglądów, proces szacowania kapitału wewnętrznego jest odpowiednio dostosowywany w szczególności w sytuacji pojawienia się nowych rodzajów ryzyka, znaczących zmian w strategii i planach działania oraz środowisku zewnętrznym, w którym działa bank.

7. Bank dostosowuje strategię i politykę budowy funduszy własnych do wymagań Pakietu CRD IV/CRR. W oparciu o analizę wyników ankiet oraz przeprowadzone symulacje Bank spełnia normy kapitałowe określone w Pakiecie CRD IV/CRR.
8. W celu utrzymania wskaźników kapitałowych na wymaganym poziomie Bank podejmuje następujące działania:
 1. Wzrost funduszu zasobowego z tytułu odpisu większości zysku za rok poprzedni,
 2. Analiza zasad tworzenia wymogów kapitałowych,
 3. Zmiana struktury aktywów pod kątem wag ryzyka,
 4. Zmiana struktury aktywów na bardziej dochodowe.

Budowa funduszy własnych:

1. Podstawowym źródłem budowy funduszy własnych Banku jest wynik finansowy.
2. Wieloletni plan budowy funduszy własnych (cele kapitałowe, oczekiwana wielkość kapitałów, polityka dywidendowa) Bank ujmuje w zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą *Strategii zarządzania Banku*, natomiast szczegółowe zamierzenia w tym zakresie ujęte są w Polityce kapitałowej, stanowiącej założeń do planu ekonomiczno-finansowego.
3. Bank analizuje wpływ wystąpienia warunków skrajnych (spadek funduszy, wzrost wymogów kapitałowych) na łączny współczynnik kapitałowy i na podstawie tych analiz opracowuje i weryfikuje plany awaryjne w zakresie adekwatności kapitałowej.
4. Bank wykorzystuje testy warunków skrajnych do określania buforu kapitału w postaci bądź nadwyżki ponad wymagalny łączny współczynnik kapitałowy oraz w postaci określonych w Polityce kapitałowej planów awaryjnych zwiększenia funduszy własnych.
5. Bank w rocznych planach finansowych oraz w planach perspektywicznych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez Bank funduszy własnych.
6. Strategia kształtowania funduszy własnych podlega analizie pod względem jej dostosowania do aktualnej sytuacji Banku po zakończeniu każdego roku kalendarzowego.
7. Wieloletni plan funduszy własnych zawarty jest w *Strategii zarządzania Banku*.
8. Bank dąży do kształtowania zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla bieżącej i przyszłej adekwatności kapitałowej banku.
9. W celu ograniczenia zagrożeń, o których mowa w ust. 4, w banku ustalane są odpowiednie limity dotyczące inwestycji kapitałowych w podmiotach finansowych.
10. Bank w planach finansowych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi banku, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez bank funduszy własnych banku, które winny być dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania oraz wyliczeń dotyczących dodatkowych wymogów kapitałowych.

Wymogi kapitałowe:

1. Bank tworzy minimalne wymogi kapitałowe na ryzyka ujęte w Rozporządzeniu 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r.
2. Bank analizuje inne istotne rodzaje ryzyka, na które tworzy dodatkowe wymogi kapitałowe. Zasady tworzenia wymogów kapitałowych zawiera *Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej*.
3. W Polityce kapitałowej Bank określa limity alokacji kapitału z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, dostosowane do skali, złożoności i poziomu ryzyka występującego w Banku.
4. Analizie poddaje się przestrzeganie ww. limitów, a każde przekroczenie jest sygnalizowane Radzie Nadzorczej wraz z informacjami na temat podjętych działań w celu uniknięcia takiej sytuacji w przyszłości.
5. Bank dokonuje okresowego przeglądu procesu szacowania wymogów wewnętrznych. Wyniki przeglądu są prezentowane Radzie Nadzorczej, która dokonuje oceny adekwatności kapitałowej.
6. Bank dąży do kształtowania jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach (akcje i udziały, zobowiązania podporządkowane, dopłaty na rzecz spółek prawa handlowego) tak, aby nie stanowiło ono jednocześnie:
 - a) więcej niż 10% uznanych kapitałów Banku,
 - b) 10% uznanych kapitałów tych podmiotów.
7. Przekroczenie limitów, o których mowa w ust. 6 wymaga przeprowadzenia dodatkowych analiz, które winny obejmować wpływ na przestrzeganie limitów koncentracji oraz na wysokość łącznego współczynnika kapitałowego i wraz z wnioskami wymagają zatwierdzenia przez Zarząd Banku.

8. Ustalane przez Bank plany w zakresie kapitału wewnętrznego oraz poziomu wyznaczanego wewnętrznego wymogu kapitałowego winny być dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w Banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania.

Zarządzanie ryzykami:

1. Bank będzie podejmował ryzyko na poziomie zapewniającym utrzymanie łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie określonym w WPN.
2. W cyklach co najmniej rocznych Bank dokonuje weryfikacji istotności ryzyk, przyjmując kryteria ilościowe i jakościowe.
3. Bank tworzy procedury zarządzania ryzykami istotnymi w Banku, zatwierdzone przez Zarząd Banku.
4. Procedury zawierają zapisy dotyczące przekształcania miar ryzyka na wymogi kapitałowe.
5. Bank podejmuje ryzyko odpowiednio do posiadanych funduszy własnych.

Długofalowe cele kapitałowe:

1. Realizacja celów kapitałowych odbywa się poprzez podejmowanie decyzji kapitałowych z zakresu struktury finansowania, podziału zysku oraz polityki dywidend.
2. Bank przyjmuje następujące długoterminowe cele kapitałowe:
 - 1) dąży do posiadania funduszy własnych banku zapewniających utrzymanie łącznego współczynnika kapitałowego na wy wymaganym poziomie.
 - 2) dąży do uzyskania następującej struktury funduszy podstawowych:
 - a) fundusz udziałowy: maksimum 10%,
 - b) fundusze: zasobowy i rezerwowy łącznie: minimum 90%;
 - 3) przeznacza, za zgodą Zebrania Przedstawicieli, 100% wypracowanego zysku rocznego netto na zwiększenie funduszy własnych banku; ewentualny poziom odpisów z zysku jest uwarunkowany m.in.:
 - a) strategią zarządzania banku,
 - b) bieżącą adekwatnością kapitałową banku,
 - c) zmiennością wyniku finansowego netto,
 - d) obecną i przewidywaną sytuacją makroekonomiczną;
 - 4) dąży do uzyskania takiej struktury funduszu udziałowego, aby znaczące pakiety udziałów nie przekraczały 5% funduszu udziałowego
 - 5) dąży do uzyskania zaangażowania kapitałowego w akcje podmiotów finansowych na poziomie nie wyższym niż 10% kapitału uznanego Banku łącznie;

Bank przeprowadza kapitałowe testy warunków skrajnych oraz opracowuje kapitałowe plany awaryjne, opisane w *Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej*.

Ryzyko kredytowe

Działalność kredytowa to najbardziej dochodowa część działalności Banku jednocześnie obciążona największym ryzykiem.

Celem strategicznym w zakresie działalności kredytowej jest budowa odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych bezpiecznego portfela kredytowego, zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem kredytowym obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) budowa bezpiecznego, zdywersyfikowanego portfela kredytowego,
- 2) dokonywanie bezpiecznych inwestycji finansowych,
- 3) podejmowanie działań zabezpieczających w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji oraz ryzyka portfela,
- 4) działania organizacyjno-proceduralne.

Cele szczegółowe zawarte są Polityce kredytowej, stanowiącej uszczegółowienie Strategii.

Budowa zdywersyfikowanego portfela kredytowego:

1. Ryzyko kredytowe w Banku wynika między innymi z koncentracji, która jest efektem ograniczenia działalności Banku do obszaru określonego w Statucie, zatwierdzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego.
2. Bank dąży do ograniczania ryzyka kredytowego oraz ryzyka koncentracji wyznaczając limity rozwoju akcji kredytowej, w odniesieniu do branż, zabezpieczeń, grup klientów, produktów itp.

3. Działalność kredytową Banku cechuje dążenie do zachowania równowagi pomiędzy dochodowością a bezpieczeństwem. Równowaga ta jest możliwa dzięki podejmowaniu przez Bank odpowiednich działań zabezpieczających przed skutkami ryzyka.

Działania zabezpieczające:

1. Działania zabezpieczające podejmowane są w dwóch podstawowych obszarach:
 - a) ryzyko pojedynczej transakcji,
 - b) ryzyko portfela.
2. Działania zabezpieczające w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji to:
 - a) wdrożenie statystycznych metod oceny zdolności kredytowej dostosowanych do charakterystyki ryzyka poszczególnych grup kredytobiorców, wykorzystujących dane statystyczne np. GUS dotyczące minimum egzystencji lub średniego miesięcznego wynagrodzenia, także dane statystyczne pochodzące z międzybankowych baz danych.
 - b) wdrożenie metod ograniczających nadmierne zadłużanie się gospodarstw domowych, kredytowanych przez Bank.
 - c) zatwierdzenie zasad monitorowania sytuacji ekonomiczno-finansowej oraz zabezpieczeń, ze szczególnym uwzględnieniem zapisów Rekomendacji „T” oraz Rekomendacji „S”,
 - d) przeprowadzanie klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenie rezerw zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów,
 - e) udzielanie pełnomocnictw do podejmowania decyzji kredytowych na podstawie systemu kompetencji decyzyjnych obowiązujących w Banku
 - f) rozdzielenie funkcji związanych z bezpośrednią obsługą klienta (gromadzenie dokumentów, przygotowanie danych do analiz, sporządzanie propozycji klasyfikacji na podstawie monitoringu sytuacji klienta) od oceny ryzyka przez decydentów,
 - g) analiza wskaźnika LtV przy kredytach zabezpieczonych hipotecznie,
 - h) analiza ilościowa i jakościowa podmiotów wnioskujących o kredyt.
3. Działania zabezpieczające w obszarze ryzyka portfela to:
 - a) dywersyfikacja kredytów,
 - b) pozyskiwanie do współpracy klientów o dobrej sytuacji ekonomicznej, sprawdzonej reputacji, dobrze współpracujących w Banku.
 - c) tworzenie, weryfikacja i analiza wykonania limitów koncentracji zaangażowań i dużych zaangażowań,
 - d) opracowanie systemu informacji zarządczej w zakresie działalności kredytowej, z uwzględnieniem analizy ilościowej i jakościowej portfela kredytowego,
 - e) analiza rynku, w tym rynku nieruchomości,
 - f) wykorzystanie baz danych, dotyczących zadłużenia gospodarstw domowych (np. BIK).
 - g) ocena jakości portfela kredytowego oraz wskaźnika pokrycia rezerwami kredytów zagrożonych?
 - h) analiza wpływu bancassurance na ryzyko kredytowe.
4. W ramach polityki dotyczącej zabezpieczeń opisanej w Polityce kredytowej Bank zawiera politykę zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.
5. W celu ograniczenia skutków ryzyka Rada Nadzorcza Banku w niniejszej Strategii zatwierdza optymalne wskaźniki LtV i DtI.
6. **Wskaźnik LtV** – zgodnie z Rekomendacją „S” jest to wskaźnik wyrażający stosunek wartości ekspozycji kredytowej do wartości nieruchomości. Bank ustala limit optymalnego wskaźnika LtV, liczony na moment udzielenia kredytu, na poziomie maksymalnie:
 - a) **80%** dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych (do **90%** w przypadku odpowiedniego ubezpieczenia lub dodatkowego zabezpieczenia kredytu)
 - b) **75%** dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach komercyjnych (do **80%** w przypadku odpowiedniego ubezpieczenia lub dodatkowego zabezpieczenia kredytu).
7. **Wskaźnik DtI** - miara pozwalająca określić, jaką część dochodu kredytobiorca jest w stanie przeznaczyć na spłatę zadłużenia. Wskaźnik DtI w Banku jest wyliczany według wzoru:

Obciążenia z tytułu kredytów (dotychczasowych i wnioskowanych) + koszty finansowe o charakterze niezbywalnym (czyli spłata długu)

Dochód netto

Maksymalny wskaźnik Dtl

Miejsce zamieszkania klienta detalicznego	Rodzaj kredytu	Wskaźnik Dtl
Warszawa	Kredyt zabezpieczony hipotecznie	50%
	Kredyt gotówkowy	55%
Pozostały teren działania Banku	Kredyt zabezpieczony hipotecznie	55%
	Kredyt gotówkowy	60%

Działania organizacyjno-proceduralne:

1. Bank zapewnia niezależność funkcji pomiaru ryzyka kredytowego od działalności kredytowej poprzez wprowadzenie zasady, że osoby opracowujące dane do analizy ryzyka kredytowego nie podejmują decyzji kredytowych. Ocenę ryzyka portfela przygotowuje Komórka monitorująca ryzyko.
2. Ryzyko kredytowe jako najistotniejszy rodzaj ryzyka w Banku podlega nadzorowi ze strony Prezesa Zarządu.
3. W Banku funkcjonują regulacje wewnętrzne obejmujące zasady zarządzania ryzykiem kredytowym, które podlegają okresowej weryfikacji.
4. Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym są poddawane okresowej ocenie w ramach audytu wewnętrznego przez SSOZ BPS.
5. Akceptowalny poziom ryzyka kredytowego (apetyt na ryzyko) został określony w planie ekonomiczno-finansowym.

Ryzyko płynności i finansowania

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem płynności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywów długoterminowych,
- 2) podejmowanie działań (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej,
- 3) utrzymanie nadzorczych miar płynności,
- 4) spełnienie norm płynności określonych w Pakiecie CRD IV/CRR – LCR (wskaźnik płynności krótkoterminowej) oraz NSFR (wskaźnik stabilnego finansowania).

Cele szczegółowe zawarte są Polityce Płynności oraz w Polityce Handlowej (planie działań marketingowych), stanowiącej uszczegółowienie Strategii.

Odpowiednia struktura aktywów:

1. Realizacja strategii zarządzania płynnością następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku.
2. Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy. Oznacza to zarządzanie płynnością złotową i walutową, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.
3. Struktura posiadanych przez Bank aktywów powinna umożliwiać elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych. W tym celu Bank dywersyfikuje swoje aktywa według następujących kryteriów:

- a) płynności,
 - b) bezpieczeństwa,
 - c) rentowności.
4. Istotnym warunkiem utrzymania płynności w przyszłości jest zarządzanie płynnością długoterminową. Bank bada strukturę pasywów długoterminowych powiązaną ze strukturą aktywów długoterminowych i ustala limity zaangażowania w aktywa długoterminowe, określone w *Instrukcji zarządzania płynnością*.

Budowa stabilnej bazy depozytowej:

1. Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku, gdzie głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych, ludności i budżetu.
2. Celem Banku jest wydłużenie średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów, tak aby Bank mógł otwierać, po stronie aktywnej, pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym. Bank będzie dążył do takiego konstruowania produktów depozytowych, aby było to optymalne pod kątem ryzyka płynności. Zarządzanie bazą depozytową Banku poprzez przyjęty limit koncentracji zakłada ograniczenia w zakresie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania.
3. Bank bada zachowania rynku, w tym poziom cen w celu utrzymania konkurencyjnej oferty.
4. Przyjmowane przez Bank lokaty walutowe - ze względu na ich relatywnie niski udział w ogólnej strukturze przyjmowanych lokat ogółem - nie stanowią obecnie zagrożenia dla jego płynności. Jednakże, wraz z rozwojem działalności walutowej, w coraz większym stopniu Bank narażony będzie na ryzyko płynności wynikające z przepływów walutowych. Ze względu na aktualną skalę tej działalności, Bank będzie dążył do pełnego zrównoważenia niedopasowania aktywów i pasywów walutowych.
5. Bank prowadzi aktywną politykę cenową (polityka stóp procentowych) zapewniającą pozyskanie depozytów.
6. Bank prowadzi działania marketingowe (w tym działania inicjowane w ramach Zrzeszenia) opisane w *Strategii zarządzania Banku* oraz w założeniach do planu ekonomiczno – finansowego, mające na celu zwiększenie bazy depozytowej.

Utrzymanie nadzorczych miar płynności:

1. Z punktu widzenia zarządzania płynnością Banku najważniejsza jest analiza poziomu płynności w ujęciu krótko- i średnioterminowym. W celu posiadania pełnej oceny strukturalnej posiadanych aktywów i pasywów dokonuje się analizy w poszczególnych przedziałach czasowych.
2. Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez stosowanie systemu limitów oraz odpowiednie kształtowanie struktury posiadanych aktywów i pasywów.
3. Bank dokonuje identyfikacji wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności. W zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia utraty płynności Bank postępuje według określonych procedur awaryjnych.
4. Bank systematycznie bada i przestrzega nadzorczych miar płynności określonych w odpowiedniej uchwale Komisji Nadzoru Finansowego.
5. Bank może regulować swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie szeregu instrumentów oferowanych przez Bank Zrzeszający. Po stronie aktywnej są to przede wszystkim rachunki bieżące i lokaty terminowe, które charakteryzują się wysoką płynnością. Po stronie pasywnej jest to kredyt w rachunku bieżącym, lokaty płynnościowe oraz inne kredyty celowe oferowane przez Bank Zrzeszający. Płynne finansowanie swoich klientów Bank może prowadzić poprzez system współfinansowania konsorcjalnego z Bankiem Zrzeszającym. Celem poprawy płynności, Bank może przeprowadzać z Bankiem Zrzeszającym transakcje sprzedaży wierzytelności.
6. Akceptowalny poziom ryzyka płynności został określony w planie ekonomiczno – finansowym.

Działania w celu osiągnięcia nadzorczych miar płynności, wynikających z Pakietu CRD IV / CRR:

1. W związku z wejściem w życie Pakietu CRD IV / CRR Bank jest zmuszony do utrzymania / uzyskania od 01 stycznia 2018r. wskaźnika płynności krótkoterminowej (LCR) na poziomie minimum **1,00**.
2. Zgodnie z zapisami Rozporządzenia UE Bank jest zobowiązany wyliczać wskaźnik pokrycia aktywów wymagających stabilnego finansowania pasywami stabilnymi (NSFR).
3. W celu osiągnięcia / utrzymania w/w wskaźników Bank powinien podjąć następujące działania:
 - a) Weryfikacja metod zarządzania ryzykiem płynności,
 - b) Uzupelnienie regulacji wewnętrznych Banku do wymagań Pakietu CRD IV / CRR,
 - c) Zmiana struktury aktywów poprzez min. zamianę części lokat międzybankowych na papiery skarbowe

- cechujące się wysoką jakością i stabilnością, zgodnie z załącznikiem nr 3 do Rozporządzenia UE.
- d) Zmiany w systemie informatycznym i sprawozdawczym.

Działania w celu dostosowania regulacji wewnętrznych Banku do zmian Rekomendacji „P”:

1. Opracowanie zmian do Polityki płynności, ze szczególnym uwzględnieniem opracowania założeń przeprowadzanych testów warunków skrajnych.
2. Uzupełnienie planów awaryjnych, dostosowanych do opracowanych testów warunków skrajnych.
3. Wprowadzenie zapisów dotyczących dodatkowej dywersyfikacji źródeł finansowania oraz awaryjnych źródeł finansowania.
4. Weryfikacja wskaźników charakteryzujących ogólnym profil ryzyka (apetyt na ryzyko),
5. Weryfikacja struktury organizacyjnej pod kątem rozdzielenia zadań związanych zawieraniem transakcji od oceny ryzyka,
6. Inne, wynikające z zaleceń audytu.

Ryzyko stopy procentowej

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem stopy procentowej obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów oprocentowanych w celu ograniczania ryzyka bazowego oraz ryzyka przeszacowania,
- 2) podejmowanie odpowiedniej polityki cenowej (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej oraz dochodowego portfela kredytowego w celu wypracowania odpowiednich marż,
- 3) codzienna realizacja polityki stóp procentowej w procesie sprzedaży produktów bankowych.

Cele szczegółowe zawarte są Polityce Stóp procentowych oraz w Polityce Handlowej (planie działań marketingowych), stanowiącej uszczegółowienie Strategii.

1. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz marżą odsetkową opiera się na:
 - a) analizie obecnego oraz prognozowanego kształtowania się stóp procentowych na rynku międzybankowym,
 - b) analizach narażenia Banku na ryzyko stóp procentowych oraz analizach oprocentowania produktów Banku,
 - c) prognozach kształtowania się przyszłego wyniku odsetkowego,
 - d) dostępności produktów aktywnych i pasywnych,
 - e) przestrzeganiu ustalonych limitów,
 - f) realizowaniu celów przyjętych w strategii Banku.
2. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz marżą odsetkową odbywa się poprzez:
 - a) kształtowanie oprocentowania aktywów i pasywów,
 - b) wydłużanie aktywów bądź pasywów poprzez szersze zastosowanie instrumentów o stałej stopie procentowej,
 - c) skracanie aktywów bądź pasywów poprzez zwiększanie udziału instrumentów o zmiennej stopie procentowej,
 - d) zmianę długości zapadalności aktywów o oprocentowaniu stałym,
 - e) zwiększenie liczby umów z klauzulą możliwej zmiany oprocentowania,
 - f) zmniejszeniu lub zwiększeniu zaangażowania w aktywach mniej wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
 - g) zmianę strategii kredytowej.
3. Kształtowanie poziomu oprocentowania produktów oferowanych przez Bank uwzględnia:
 - a) analizę oprocentowania produktów u konkurencji i na rynku międzybankowym,
 - b) wpływ zmiany oprocentowania na inne ryzyka Banku,
 - c) strategię zarządzania Banku,
 - d) marże realizowane na poszczególnych produktach.
4. Istotnym elementem ograniczania ryzyka stopy procentowej jest zwiększanie udziału przychodów poza odsetkowych w przychodach ogółem między innymi poprzez sprzedaż produktów generujących opłaty i prowizje,

- w tym produktów elektronicznych.
5. Podstawowe wskaźniki charakteryzujące poziom (profil) ryzyka stopy procentowej są określane w założeniach do planu ekonomiczno – finansowego.
 6. Bank w oparciu o przeprowadzane testy warunków skrajnych przeprowadza symulację wyniku finansowego w przyszłości.
 7. Bank bada wpływ istotnego wzrostu stóp procentowych na spłacalność kredytów oraz informuje klientów o wzroście ryzyka związanego ze wzrostem rynkowych stóp procentowych.
 8. Akceptowalny poziom ryzyka stopy procentowej został określony w planie ekonomiczno – finansowym.

Ryzyko walutowe

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczanie skutków narażenia Banku oraz Klientów na nieoczekiwane zmiany kursów walut.

Cel ten jest realizowany w oparciu o poniższe cele pośrednie:

1. Zarządzanie ryzykiem walutowym polega m.in. na zawieraniu transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych minimalizując związane z nim ryzyko.
2. Podstawowym celem Banku jest utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej w wysokości nie przekraczającej 2% kapitału uznanego, która nie wiąże się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.
3. Strategią Banku jest prowadzenie zrównoważonej polityki w zakresie ryzyka walutowego, tzn. kształtowanie pozycji w granicach nie wiążących się z koniecznością utrzymywania wymogu kapitałowego, zgodnie z Rozporządzeniem UE.
4. Bank będzie kształtował pozycję walutową w ramach limitu otwartej pozycji walutowej całkowitej nie przekraczającej 2% kapitału uznanego oraz limitów dla każdej z walut osobno, dostosowując operacyjnie zajmowaną pozycję w danej walucie obcej do kształtowania się kursu złotego.
5. Na rynku walutowym, Bank przykłada szczególną uwagę do rozwoju operacji z klientami i prowadzi ciągle prace nad rozszerzeniem zakresu i udoskonaleniem oferty produktów i usług. Działania swoje opiera w szczególności na uelastycznieniu oferty produktowej, pozwalającej na lepsze zaspokojenie indywidualnych potrzeb klientów adekwatnie do sytuacji rynkowej.
6. Zgodnie z profilem biznesowym Banku oraz strukturą jego bazy klientów, szczególny nacisk położono na dopasowywanie oferty produktowej i kanałów zawierania transakcji do potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących wymianę handlową z zagranicą.
7. Akceptowalny poziom ryzyka walutowego został określony w planie ekonomiczno – finansowym.

Ryzyko operacyjne oraz ryzyko braku zgodności

Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym i ryzykiem braku zgodności opracowane zostały w perspektywie 3 lat przy założeniu, że przy rocznej weryfikacji niniejszej Strategii okres ten wydłużany będzie o kolejny rok.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym i ryzykiem braku zgodności jest utrzymanie narażenia Banku na ryzyko operacyjne na akceptowalnym przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku, bezpiecznym dla działania i rozwoju Banku poziomie.

Poprzez akceptowalny poziom ryzyka (apetyt na ryzyko) rozumie się w zakresie realizacji niniejszej Strategii utrzymanie poziomu łącznej rocznej straty operacyjnej brutto w wysokości nie przekraczającej 50% wymogu kapitałowego (BIA) na ryzyko operacyjne.

Docelowy profil ryzyka, jakiego uzyskanie zakładane jest w niniejszej Strategii ustalono w Załączniku nr 1 do Strategii.

Cele szczegółowe to:

- 1) zapewnienie świadomości występowania ryzyka operacyjnego i ryzyka braku zgodności obciążającego bank na wszystkich szczeblach zarządzania,

- 2) minimalizowanie strat z tytułu ryzyka operacyjnego, w tym nieprzekraczanie tolerancji na ryzyko ustalonej w niniejszej Strategii, w postaci odpowiednich limitów dotyczących strat operacyjnych,
- 3) wdrożenie i systematyczna weryfikacja procesów zapobiegania występowaniu oraz zmniejszania skutków ryzyka, odpowiednio do rodzaju ryzyka i jego możliwego wpływu na wyniki Banku,
- 4) zapobieganie powstawania zagrożeń o charakterze katastroficznym lub zagrażających utratą ciągłości działania Banku,
- 5) zapewnienie opłacalności stosowania wybranych metod ograniczania ryzyka, odpowiednio do skali działania Banku i wielkości ryzyka.

Ogólne kierunki zarządzania ryzykiem operacyjnym i ryzykiem braku zgodności w Banku

- 1) Bank będzie analizować potrzeby związane z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym i ryzykiem braku zgodności i wprowadzać odpowiednie zmiany organizacyjne, mające na celu minimalizację ryzyka, w tym zmiany wynikające z zewnętrznych przepisów i opracowań instytucji nadzorczych.
- 2) Wdrażany będzie odpowiedni system zarządzania ryzykiem operacyjnym tworzony poprzez:
 - a) akty normatywne opisujące ten system,
 - b) strukturę organizacyjną systemu,
 - c) narzędzia informatyczne wspomagające realizację procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym
 - d) gromadzone informacje o incydentach i zdarzeniach zaistniałych w obszarze ryzyka operacyjnego.
- 3) Zarządzanie ryzykiem operacyjnym Banku ukierunkowane będzie na:
 - a) działania prewencyjne, związane z identyfikacją, oceną i monitoringiem ryzyka, rozpoznawaniem i zapobieganiem powstawaniu zdarzeń ryzyka operacyjnego w trakcie codziennej działalności, a także zapewnienie identyfikacji i oceny ryzyka przed podjęciem istotnych decyzji związanych z wdrożeniem nowych produktów, procesów, systemów;
 - b) osłabianie i niwelowanie skutków zaszłych zdarzeń poprzez przygotowanie odpowiednich procedur i sposobów reagowania pracowników Banku na wypadek zajścia zdarzenia ryzyka operacyjnego, a także poprzez dokonanie przeniesienia ryzyka na inne podmioty w przypadku opłacalności i dostępności takiej metody dla danego rodzaju ryzyka.
- 4) Zarządzanie ryzykiem będzie ukierunkowane ze szczególną uwagą na możliwość powstania dwóch klas zdarzeń:
 - a) o wysokiej częstotliwości występowania, ale generujących niewielkie straty - zarządzając nimi poprzez ustanowienie limitów, monitorowanie zdarzeń i obserwację przestrzegania limitów występowania zdarzeń, a także poprzez metody zapobiegania powstawaniu ryzyka, w tym także ustanawianie i przestrzeganie odpowiednich procedur oraz działanie mechanizmów kontrolnych (kontroli funkcjonalnej),
 - b) o niskiej częstotliwości występowania, ale generujących duże straty - zarządzając nimi poprzez ustanawianie procedur awaryjnych, planów ciągłości działania, a także w miarę możliwości i takiej potrzeby przenosząc ryzyko poza Bank.
- 5) W zakresie części ryzyka operacyjnego obejmującego ryzyko prawne i ryzyko braku zgodności zarządzanie ukierunkowane jest na stałe dążenie do minimalizowania skutków nieprzebrzegania zewnętrznych i wewnętrznych regulacji prawnych, a także właściwą ochronę interesów Banku poprzez stałe aktualizowanie i dostosowywanie procedur bankowych, kontrolę ich przestrzegania, wsparcie informatyczne, szkolenia, a także korzystanie z wzorcowych procedur Banku Zrzeszającego.
- 6) W zakresie zarządzania ryzykiem prawnym i braku zgodności stosowane będą:
 - a) regulacje wewnętrzne dotyczące ryzyka braku zgodności,
 - b) regulacje wewnętrzne dotyczące polityki kadrowej oraz plany szkoleń,
 - c) regulacje wewnętrzne dotyczące rozpatrywania skarg i reklamacji,
 - d) inne regulujące w swoim zakresie zagadnienia norm etycznych i zgodności prawnej.

Ryzyko dopuszczalne

Ryzyko jest nieodłącznym elementem prowadzenia działalności Banku. Na sytuację Banku mogą wpływać zjawiska, które nie dające się w pełni przewidzieć i ocenić. Występowanie przemyślanego i odpowiednio zabezpieczonego ryzyka najczęściej wiąże się z osiągnięciem korzyści dla Banku, nadmierne unikanie ryzyka powoduje stagnację i spadek wyników.

Należy jednak unikać – jako niebezpiecznych i mających znamiona hazardu sytuacji, które wiążą się z niskim

prawdopodobieństwem sukcesu i są obciążone dużym ryzykiem, a ewentualne negatywne rezultaty mogą krytycznie wpłynąć na bezpieczeństwo Banku.

Zarząd, uwzględniając powyższe prawidłowości, zakłada w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym następujące reakcje na zidentyfikowane ryzyko:

- 1) **akceptacja i zarządzanie ryzykiem** - po zastosowaniu wybranych środków ograniczających ryzyko stwierdza się, oceniając ryzyko, brak istotnego zagrożenia dla bezpieczeństwa i sytuacji Banku, uwzględniając również spodziewane i uzasadnione korzyści,
- 2) **rezygnacja (unikanie)** - w przypadku, gdy ryzyko jest na poziomie przekraczającym apetyt na ryzyko po zastosowaniu środków ograniczających ryzyko, lub też w sytuacji braku możliwości zastosowania skutecznych metod ograniczania ryzyka.

Ocena poziomu ryzyka i przeciwdziałanie ryzyku

- 1) Dokonywana jest ocena ryzyka operacyjnego, polega ona na oszacowaniu prawdopodobieństwa i wielkości przyszłych strat z tytułu zagrożeń. Polega ona na inwentaryzacji procesów, identyfikacji zagrożeń w ramach każdego procesu, a następnie na ustaleniu punktowej wielkości ryzyka procesu.
- 2) Ocena ryzyka jest dokonywana zgodnie z *Instrukcją zarządzania ryzykiem operacyjnym*.
- 3) Bank dzieli ryzyko wynikające z zagrożeń na poziomy ryzyka, w celu odpowiedniego doboru lub weryfikacji podejścia do ograniczania strat.
- 4) Bieżący profil ryzyka ustalany jest na podstawie analizy i oceny ryzyka, dokonywany jest zgodnie z *Instrukcją zarządzania ryzykiem operacyjnym*.

Kluczowe procesy wewnętrzne Banku

- 1) Na potrzeby zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym wyznaczania KRI oraz planowania ciągłości działania oraz planów awaryjnych dokonywana jest cykliczna identyfikacja procesów kluczowych zgodnie z odrębnymi regulacjami przyjętymi przez Zarząd.
- 2) Za procesy kluczowe uznaje się procesy istotnie przyczyniające się do realizacji celów banku.
- 3) W tym celu wyróżniane są procesy:
 - a) podstawowe – związane bezpośrednio z przychodami Banku
 - b) procesy pomocnicze wspierające działanie procesów podstawowych.

Monitorowanie i pomiar ryzyka

- 1) W Banku, w celu umożliwienia dokładnego rozpoznania profilu ryzyka operacyjnego obowiązuje klasyfikacja obszaru ryzyka operacyjnego, klasyfikacja polega na systematycznym podziale zjawiska ryzyka operacyjnego wg następujących zasad:
 - a) Najwyższym poziomem klasyfikacji jest linia biznesowa, następnie klasyfikacja na kategorie ryzyka operacyjnego (rodzaje i kategorie wg Załącznika nr 1 do Rekomendacji M), najniższym opisy przykładowych incydentów i zdarzeń.
 - b) Klasyfikacja jest wspólna dla wszystkich komórek organizacyjnych Banku.
- 2) W celu pomiaru i monitorowania ryzyka dokonywane jest zgodnie z odrębnymi zasadami przyjętymi przez Zarząd:
 - a) prowadzenie rejestru zdarzeń (incydentów) operacyjnych, w tym zdarzeń wynikających z ryzyka braku zgodności,
 - b) wyznaczenie i monitorowanie limitów wewnętrznych,
 - c) wyznaczenie i monitorowanie Kluczowych Wskaźników Ryzyka (KRI),
 - d) samoocena ryzyka,
 - e) sporządzane są testy warunków skrajnych.
- 3) **Monitorowanie zdarzeń ryzyka operacyjnego**
 - a) Występowanie zdarzeń ryzyka operacyjnego wewnętrznych, a także istotnych zdarzeń zewnętrznych będzie monitorowane przez wyznaczoną komórkę organizacyjną, w ramach prowadzenia ewidencji zdarzeń operacyjnych, a zebrane dane posłużą do dokonywania cyklicznej identyfikacji, analizy i oceny zagrożeń.

- b) Monitoring strat obejmuje identyfikację i rejestrację: straty brutto (straty bez uwzględnienia odwrócenia straty), zwrotność strat i straty netto. Identyfikowane są wszystkie rodzaje strat operacyjnych wymienione w Rekomendacji M wydanej przez Komisję Nadzoru Finansowego.
- 4) **Monitorowanie KRI** - wyznaczane są Kluczowe Wskaźniki Ryzyka (KRI), w ten sposób że:
- dokonuje się identyfikacji procesów/obszarów kluczowych,
 - identyfikuje się podstawowe rodzaje zagrożeń dla każdego procesu/obszaru,
 - ustala się istotne wskaźników dla każdej kategorii ryzyka (metodami eksperckimi),
 - przypisuje się KRI do danego rodzaju zagrożeń,
 - określa wartości progowe
- 5) Wyznaczona komórka organizacyjna gromadzi dane o aktualnych wielkościach wskaźników, ocenia ich wielkość, porównuje z wielkościami progowymi i na tej podstawie ustala wpływ na profil ryzyka operacyjnego Banku.

Tolerancja na ryzyko, limity wewnętrzne

- Ustala się tolerancję na ryzyko operacyjne, w tym wartości progowe sum strat brutto, poprzez limity dla klas zdarzeń rozumianych na potrzeby niniejszej Strategii jako rodzaje zdarzeń ujęte w Załączniku nr 1 do Rekomendacji M.
- Wysokość limitów dla klas zdarzeń wynosi:

LP	Klasa zdarzeń	Limit w tys./kw
1	Oszustwa wewnętrzne	75,00
2	Oszustwa zewnętrzne	0,00
3	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	15,63
4	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	66,16
5	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	2,51
6	Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	28,88
7	Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	18,05

- Wykonanie limitów badane będzie w układzie kwartalnym, a obserwacji podlegają ponoszone przez Bank straty z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego, zgodnie z definicją z niniejszej Strategii.
- Przypadki przekroczenia limitu będą raportowane do Zarządu i Rady Nadzorczej, podjęte zostaną również działania zmierzające do ustalenia przyczyn przekroczeń, zmierzające do ustabilizowania sytuacji powodującej powiększanie strat, a także nieprzekraczania maksymalnej wielkości strat w przyszłości.
- Wskaźniki graniczne dla KRI – ustalone będą graniczne wielkości kluczowych wskaźników ryzyka, których przekroczenie będzie traktowane jako sygnał wzrostu ryzyka i odpowiednio raportowane do Zarządu i Rady Nadzorczej.

Kontrola wewnętrzna

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej na który składa się:

- Kontrola wewnętrzna (funkcjonalna),
- Stanowisko ds. Zgodności
- Audyt wewnętrzny, sprawowany przez SSOZ BPS.
- Kontrola wewnętrzna funkcjonalna jest sprawowana jako kontrola bieżąca na każdym stanowisku, ponadto w obszarach objętych wysokim ryzykiem operacyjnym wprowadzono zasady tzw. kontroli „na drugą rękę”.
- Kontrolą następną jest objęte każde stanowisko co najmniej raz w roku w ramach tzw. kontroli kierowniczej.
- Audyt ryzyka operacyjnego jest przeprowadzany w Banku co najmniej raz w ciągu 24 miesięcy.
- Szczegółowe zasady kontroli wewnętrznej i audytu zawarte są w *Regulaminie kontroli wewnętrznej*.

Docelowy profil ryzyka operacyjnego Banku

W zakresie realizacji Strategii docelowy profil ryzyka jest następujący:

LP	Klasa zdarzeń	MAX	Profil ryzyka w tys.		
			31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023
1	Oszustwa wewnętrzne	62 500,00	65,63	68,91	72,35
2	Oszustwa zewnętrzne	0,00	0,00	0,00	0,00
3	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	13 025,56	13,68	14,36	15,08
4	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	55 133,41	57,89	60,78	63,82
5	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	2 093,54	2,20	2,31	2,42
6	Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	24 070,74	25,27	26,54	27,86
7	Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	15 041,50	15,79	16,58	17,41

4. W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą następujące podmioty: Rada Nadzorcza, Zarząd Banku, Stanowisko ds. zgodności, Zespół ryzyka i analiz, kontrola wewnętrzna oraz pracownicy.
5. Na początku 2021 roku według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku, Bank na podstawie przeprowadzonych analiz historycznych dokonał oceny istotności występujących ryzyk i uznał za istotne następujące ryzyka:

Kapitał ważony ryzykiem:

1. Ryzyko kredytowe
2. Ryzyko koncentracji zaangażowań i dużych ekspozycji
3. Ryzyko koncentracji znacznych pakietów akcji
4. Ryzyko operacyjne
5. Ryzyko walutowe

Dodatkowe wymogi kapitałowe:

1. Ryzyko stopy procentowej:
 - a) Przeszacowania
 - b) Bazowe
 - c) Krzywej dochodowości
2. Ryzyko koncentracji:
 - a) w ten sam sektor gospodarczy;
 - b) w ten sam podmiot według długości okresu kredytowania;
 - c) w ten sam rodzaj zabezpieczenia kredytowego;
3. Ryzyko płynności
4. Ryzyko kapitałowe
5. Ryzyko wyniku finansowego
6. Ryzyko cyklu gospodarczego

Przepływ informacji w Banku uregulowany jest w *Instrukcji sporządzania informacji zarządczej*, która definiuje częstotliwość, zakres, odbiorców oraz termin sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka.

III. Fundusze własne:

1. Fundusze własne Banku finansują działalność i zapewnienie rozwoju lub zabezpieczenie na wypadek ewentualnych strat Banku. Wielkość funduszy własnych wyznacza poziom stabilności finansowej Banku, a tym samym stopień bezpieczeństwa jego działalności i klientów.
2. Bank ujawnia informacje dotyczące funduszy własnych zgodnie z przepisami art. 437 oraz art. 492 Rozporządzenia UE 575/2013.

3. Na dzień 31.12.2020 roku poziom funduszy własnych wyniósł 9.063.697,02 zł.
4. Zgodnie z przepisami fundusze własne składają się z kapitału podstawowego Tier I w wysokości 9.063.697,02 zł. kapitału dodatkowego Tier I - 0,00 zł i kapitału Tier II – 0,00 zł.
5. Bank Spółdzielczy w Tarczynie buduje swoją bazę kapitałową o fundusze najwyższej jakości. Udział kapitału Tier I stanowi 100% funduszy własnych. Kapitał Tier II stanowi 0,00% funduszy własnych.

Stan funduszy własnych na dzień:		2020-12-31
FUNDUSZE WŁASNE (TIER I + TIER II):		9 063 697,02
KAPITAŁ TIER I		9 063 697,02
	Kapitał podstawowy TIER I:	9 063 697,02
	Fundusz udziałowy:	509 000,00
	Fundusz zasobowy:	8 601 515,80
	Fundusz ogólnego ryzyka:	900,00
	Pomniejszenia kapitału podstawowego (WNIPI):	47 718,78
	Kapitał dodatkowy TIER I:	0,00
KAPITAŁ TIER II:		0,00
	Pożyczka podporządkowana:	0,00
FUNDUSZE WŁASNE (TIER I I TIER II) W EUR:		1 964 049,80
	Średni kurs EUR:	4,6148

IV. Adekwatność kapitałowa:

1. Wyliczenia regulacyjne wymogów kapitałowych na dzień 31.12.2020 roku dokonano w oparciu o Rozporządzenie UE 575/2013.
2. Celem procesu oceny adekwatności kapitałowej jest zapewnienie utrzymania kapitału w wysokości dostosowanej do profilu ryzyka Banku. W tym celu Bank realizuje następujące działania:
 - a) ustala pisemne kryteria uznawania poszczególnych rodzajów ryzyka za istotne;
 - b) dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do poszczególnych klas ekspozycji na potrzeby obliczania łącznej ekspozycji na ryzyko kredytowe;
 - c) przypisuje ekspozycjom wagi ryzyka kredytowego;
 - d) przeprowadza rachunek adekwatności kapitałowej z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych na podstawie przeglądu za istotne;
 - e) dokonuje przeglądu procesu oceny adekwatności kapitałowej;
 - f) raportuje Organom Banku analizy w zakresie kapitału ważonego ryzykiem i wewnętrznych wymogów kapitałowych;
 - g) dokonuje podziału zadań i kontroli w procesie ustalania wymogu kapitałowego.
3. Jednym z celów strategicznych jest umocnienie siły kapitałowej Banku. Doskonalenie jakości obsługi klientów oraz dążenie do wzrostu bezpieczeństwa funkcjonowania Banku ma na celu utrzymanie przewagi konkurencyjnej na terenie jego działania, co pozwala na wzrost sprzedaży a w efekcie na umacnianie siły kapitałowej. Im wyższy poziom kapitałów w Banku, tym większe możliwości rozwoju, między innymi poprzez wzrost inwestycji w nowoczesne technologie, reklamę, systemy motywacyjne dla pracowników, poprawę wizerunku zewnętrznego placówek bankowych, wzrost skali działalności.
4. Kapitał ważony ryzykiem na dzień 31.12.2020 roku wyniósł 4.992.036,71 i stanowił 55,08% funduszy własnych.
5. Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego obliczone zostały zgodnie z metodą standardową, wyniosły 4.058.642,74 i stanowiły 81,30% wszystkich wymogów.
6. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego Bank oblicza zgodnie z metodą wskaźnika bazowego. W 2020 roku wymóg wyniósł 933.393,97 i stanowił 18,70% wszystkich wymogów.
7. Na dzień 31.12.2020 r. Bank nie tworzył dodatkowych wymogów kapitałowych.
8. Łączny współczynnik kapitałowy na dzień 31.12.2020 roku wyniósł 14,53%.
9. Poniższe zestawienie przedstawia zestawienie wag ryzyka dla poszczególnych ekspozycji:

Zestawienie wag ryzyka i wyliczenie współczynników kapitałowych na dzień 31.12.2020 roku:

Lp	Nazwa grupy	Rating	Rating	Ekspozycja ważona ryzykiem przed wsp. MSP	Ekspozycja ważona ryzykiem po wsp. MSP
1	Rządy i banki centralne	0%	0 %	680,120.00	680,120.00
2	Sam. regionalne lub władz lok.	20%	20 %	2,674,386.19	2,674,386.19
3	Sektor publiczny	50%	50 %	28,867.11	28,867.11
4	Instytucje - banki (rez. obow.)	0%	0 %	0.00	0.00
5	Instytucje - banki (do 3m-cy)	20%	20 %	7,701,679.46	0.00
6	Instytucje - banki (pow 3 m-cy)	50%	50 %	2,839.64	269,013.61
7	Instytucje - banki	100%	100 %	0.00	0.00
8	Przedsiębiorcy	100%	100 %	2,995,466.63	2,289,879.03
9	Detaliczne	75%	75 %	4,569,192.98	4,569,192.98
10	Zab. na nieruch. mieszkalnych		-----	13,071,486.84	12,812,574.69
11	Zab. na nieruch. komercyjnych		-----	23,274,976.65	20,408,284.26
12	Niewykonanie zobowiązania		-----	2,918,039.22	2,918,039.22
13	Zw. z przeds. zbiorowego inwest.	100%	100 %	0.00	0.00
14	Ekspozycje Kapitałowe	100%	100 %	1,399,297.00	1,399,297.00
15	Inne pozycje - Środki trwałe	100%	100 %	2,093,564.85	2,093,564.85
16	Inne pozycje - aktywa	100%	100 %	589,815.32	589,815.32
17	Inne pozycje - aktywa	20%	20 %	0.00	0.00
18	Inne pozycje - Gotówka	0%	0 %	0.00	0.00
19	INNE POZYCJE - WARTOŚCI NIEMAT.	0%	0 %	0.00	0.00
20	WYKLUCZONE		0 %	0.00	0.00
21	DO WYJAŚNIENIA		100 %	0.00	0.00

10. Bank dokonuje oceny adekwatności kapitałowej w okresach kwartalnych zgodnie z *Instrukcją oceny adekwatności kapitałowej*.

11. Bank szacuje ryzyko poziomu dźwigni finansowej zgodnie z Rozporządzeniem UE. Na dzień 31.12.2020 roku w Banku wskaźnik wynosi 4,02%.

V. Ryzyko kredytowe

1. Kategorie ekspozycji kredytowych

Kategoria ekspozycji	Wartość Bil.+PZB. W tys. zł
wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	13.884
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	18.187
ekspozycje detaliczne	5.134
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	69.810
których dotyczy niewykonanie zobowiązania (zagrożone)	7.957

2. Struktura geograficzna ekspozycji kredytowych

Bank nie dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na regiony geograficzne.

3. Struktura branżowa ekspozycji kredytowych

Opis sekcji	EKD od	EKD do	OGÓŁEM	OGÓŁEM + PZB	limit % UK	Wykorzyst. Limitu % UK
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	100	399	8 049 594,01	8 997 970,15	150	66,18%
Górnictwo i wydobywanie	500	999	70 873,13	93 334,00	5	20,60%
Przetwórstwo przemysłowe	1000	3399	2 828 424,19	2 832 975,77	100	31,26%
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz rekultywacja	3600	3999	66 236,65	66 236,65	5	14,62%
Budownictwo	4100	4399	1 737 793,27	1 905 676,64	50	42,05%
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych i motocykli	4500	4799	2 466 762,63	3 059 077,06	150	22,50%
Transport i gospodarka magazynowa	4900	5399	871 534,78	1 231 981,62	50	27,18%
Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne	5500	5699	1 342 688,58	1 342 688,58	100	14,81%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	6800	6899	3 056 738,70	3 071 738,70	50	67,78%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	6900	7599	660 778,73	660 778,73	20	36,45%
Usługi administrowania i działalność wspierająca	7700	8299	2 009 708,72	2 282 342,00	50	50,36%
Edukacja	8500	8599	159 102,29	159 102,29	10	17,55%
Pozostała działalność usługowa	9400	9699	553 932,36	582 121,14	10	64,23%
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	8400	8499	12 764 200,00	12 764 200,00	200	70,41%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	8600	8899	441 797,00	1 561 797,00	20	86,16%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w en. elektryczną, gaz, parę wodną, wodę i powietrze	3500	3599	34,50	75 034,50	5	16,56%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	6400	6699				
Gosp. domowe zatrudniające pracowników; gosp. domowe prod. na wł. potrzeby	9700	9899				
Organizacje i zespoły eksterytorialne	9900	9999				
Informacja i komunikacja	5800	6399				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	9000	9399				
Inne						
Bez kodu EKD			37 292,78	37 292,78		

4. Struktura ekspozycji kredytowych wg. długości okresu kredytowania:

Lp	Nazwa produktu	limit % UK	OGÓŁEM	% UK	Struktura %	Wyk. limitu % UK
1	OF - KREDYTY DO ROKU	25	1 898 311,96	20,94%	2,12%	83,78%
2	OF - KREDYTY POWYŻEJ ROKU	650	50 424 529,60	556,34%	56,38%	85,59%
3	R - KREDYTY DO ROKU	40	356 435,58	3,93%	0,40%	9,83%
4	R - KREDYTY POWYŻEJ ROKU	200	7 311 875,51	80,67%	8,18%	40,34%
5	P - KREDYTY DO ROKU	50	503 809,08	5,56%	0,56%	11,12%
6	P - KREDYTY POWYŻEJ ROKU	400	16 121 931,95	177,87%	18,03%	44,47%
7	SPÓŁDZIELNIE I WSPÓLNOTY - KR. DO ROKU	10	0,00	0,00%	0,00%	0,00%
8	SPÓŁDZIELNIE I WSPÓLNOTY - KREDYTY POW. ROKU	3	59 240,20	0,65%	0,07%	21,79%
9	BUDŻET - KREDYTY DO ROKU	15	0,00	0,00%	0,00%	0,00%
10	BUDŻET - KREDYTY POWYŻEJ ROKU	180	12 764 200,00	140,83%	14,27%	78,24%

5. Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych:

Załącznik - Raport nr 1

6. Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale wg. liczby dni przeterminowania

Załącznik - Raport nr 2

7. Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy

Załącznik - Raport nr 3

8. Zabezpieczenia uzyskane przez przyjęcie i postępowania egzekucyjne

Załącznik - Raport nr 4

9. Ekspozycję uznaje się za przeterminowaną, jeżeli przeterminowanie przekracza 90 dni.

10. Do kategorii kredytów zagrożonych Bank zalicza ekspozycje w kategorii ryzyka „poniżej standardu”, „wątpliwe” i

„stracone”, zgodnie z zasadami określonymi w *Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16.12.2008 roku w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (z późniejszymi zmianami)*.

11. Strukturę zaangażowania bilansowego i pozabilansowego Banku wobec sektora niefinansowego, finansowego i budżetowego na dzień 31.12.2020 roku przedstawia następująca tabela:

	Należności normalne i pod obserwacją	Należności zagrożone	Razem należności bilansowe	Należności pozabilansowe
1. Sektor finansowy w tym:	40 039 977,74	-	40 039 977,74	-
lokaty Bank PBS	39 419 742,74	-	39 419 742,74	-
akcje BPS	620 235,00	-	620 235,00	-
2. Sektor niefinansowy	76 676 133,88	7 957 267,34	84 633 401,22	2 961 152,44
osoby fizyczne	51 658 986,00	663 855,56	52 322 841,56	474 297,15
rolnicy	7 611 713,20	56 597,89	7 668 311,09	910 376,14
przedsiębiorcy	9 388 932,34	7 236 808,69	16 625 741,03	1 561 479,15
wspólnoty	59 235,00	5,20	59 240,20	0
spółdzielnie	0	0,00	0	15 000,00
3. Sektor budżetowy	12 764 200,00	-	12 764 200,00	1 120 000,00
Razem	129 480 311,62	7 957 267,34	137 437 578,96	4 081 352,44

12. Zasady dotyczące wyceny zabezpieczeń, zarządzania nimi i opis głównych rodzajów zabezpieczeń określa Instrukcja prawnych form zabezpieczenia wiarytelności obowiązująca w Banku.

VI. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego - art. 453

Bank stosuje techniki ograniczania ryzyka kredytowego w zakresie:

- tworzenia rezerw celowych i odpisów na odsetki – w zakresie pomniejszania ich naliczania,
- wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem – w zakresie zmiany wagi ryzyka kontrahenta na wagę ryzyka zabezpieczenia lub stosowania preferencyjnej wagi ryzyka 35%.

Wycena i zarządzanie zabezpieczeniami uregulowane zostało w Instrukcji Zasady klasyfikacji i przeglądu ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw, zgodnie z którymi nie rzadziej niż raz w roku, a w przypadku dużych zaangażowań nie rzadziej niż raz na kwartał dokonywany jest przegląd przyjętych zabezpieczeń poszczególnych ekspozycji kredytowych, kontrolowana jest ich wartość, aktualność i możliwość zastosowania w rachunku rezerw celowych.

VII. Korzystanie z ECAI – art. 444

Bank nie wykorzystuje ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI dla potrzeb wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem.

VIII. Ryzyko rynkowe

Zarządzanie ryzykiem walutowym polega m.in. na zawieraniu transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych minimalizując związane z nim ryzyko. Kapitał ważony ryzykiem z tytułu ryzyka walutowego oblicza się metodą standardową. Kapitał z tytułu ryzyka walutowego stanowi 8% pozycji walutowej całkowitej, jeżeli przewyższa ona 2% funduszy własnych Banku lub stanowi 0 jeżeli nie przewyższa 2% funduszy własnych.

Całkowita pozycja walutowa na dzień 31.12.2020 roku wyniosła 134.899,16 zł, a limit na pozycję walutową został wykorzystany w 74,42%. Bank nie tworzy wymogu z tytułu ryzyka walutowego.

	USD	EUR	CPW Zł	FW	2% FW	Wyk. Limitu	DWK	poz USD	poz USD Zł	limit	wykorz.	poz EUR	poz EUR Zł	limit	wykorz.
2020-12-31	3,7584	4,6148	134 899,16	9 063 697,02	181 273,94	74,42%	0,00	35 892,71	134 899,16	44 000,00	81,57%	-29 036,30	-133 996,72	39 000,00	74,45%

Z uwagi na skalę działalności walutowej oraz uzyskane parametry generowane ryzyko nie stanowi zagrożenia dla funkcjonowania Banku i kształtuje się na niskim poziomie. Pomiar ryzyka walutowego dokonywany jest codziennie (dzienna pozycja walutowa), raporty i wnioski dotyczące ryzyka walutowego są w cyklach miesięcznych przedstawiane na posiedzeniach Zarządu oraz kwartalnie dla Rady Nadzorczej Banku.

IX. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej – czyli zagrożenie nie osiągnięcia zaplanowanego dochodu netto z oprocentowania wynikającego ze zmiany stopy procentowej. W Banku występują trzy rodzaje ryzyka stopy procentowej uznane za istotne: ryzyko przeszacowania, ryzyko bazowe, ryzyko krzywej dochodowości. Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej określone zostały w *Instrukcji zarządzania ryzykiem stopy procentowej*.

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest minimalizacja negatywnych zmian w zakresie wyniku finansowego, na skutek niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych. Ponadto celem jest zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z tym ryzykiem, z jednoczesnym zastosowaniem odpowiednich metod zarządzania mających na celu eliminację zagrożeń nierównomiernej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych, a przez to na zmiany przychodów i kosztów odsetkowych. Bank wprowadził i monitoruje odpowiednie do skali działania limity wewnętrzne ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku.

Zarząd Banku otrzymuje sprawozdania zawierające niezbędne informacje odnośnie ryzyka stopy procentowej w okresach miesięcznych, natomiast Rada Nadzorcza Banku w okresach kwartalnych.

Luka niedopasowania pomiędzy aktywami i pasywami na dzień 31.12.2020r.:

Grupy	Ogółem	a'vista	od 1 do 7 dni	od 7d do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 do 6 miesięcy	od 6m do 1 roku	od 1r do 2 lat	od 2 do 5 lat	powyżej 5 lat
Aktywa - stopa stała	67 223 059,39	1 339 285,56	64 756 413,94	25 547,61	61 397,45	102 444,09	597 020,30	119 600,99	94 255,45	127 094,00
Aktywa - stopa zmienna	143 416 304,92	17 910 488,14	28 022 074,60	1 264 446,54	64 136 441,95	0	32 082 853,69	0	0	0
Pasywa - stopa stała	49 366 438,16	32 894 219,42	532 835,41	1 207 153,40	3 248 620,00	4 098 370,00	5 682 544,84	1 702 695,09	0	0
Pasywa - stopa zmienna	157 553 110,88	53 521,62	577 414,64	4 698 804,01	152 223 370,61	0	0	0	0	0
Luka okresowa	3 719 815,27	-13 697 967,34	91 668 238,49	-4 615 963,26	-91 274 151,21	-3 995 925,91	26 997 329,15	-1 583 094,10	94 255,45	127 094,00
Luka skumulowana	3 719 815,27	-13 697 967,34	77 970 271,15	73 354 307,89	-17 919 843,32	-21 915 769,23	5 081 559,92	3 498 465,82	3 592 721,27	3 719 815,27
Wskaźnik luki	0,02	-0,07	0,44	-0,02	-0,43	-0,02	0,13	-0,01	0,00	0,00
Wskaźnik luki skumulowanej	0,54	-0,07	0,37	0,35	-0,09	-0,10	0,02	0,02	0,02	0,02
Suma - aktywa	210 639 364,31	19 249 773,70	92 778 488,54	1 289 994,15	64 197 839,40	102 444,09	32 679 873,99	119 600,99	94 255,45	127 094,00
Suma - pasywa	206 919 549,04	32 947 741,04	1 110 250,05	5 905 957,41	155 471 990,61	4 098 370,00	5 682 544,84	1 702 695,09	0	0

Bank dąży do ograniczenia wrażliwości na spadki stóp procentowych poprzez stosowanie zmiennych stóp procentowych. W aktywach oprocentowanych aktywa o stopach zmiennych stanowią 68,09%, zaś w pasywach środki o stopach zmiennych stanowią 76,14%.

Zmiana wartości ekonomicznej kapitału na skutek zmian stóp procentowych stanowi oszacowaną stratę związaną z opóźnieniem przeszacowania aktywów i pasywów:

1. Test warunków skrajnych – zmiana o 200 p.b. - zmiana wartości ekonomicznej wynosi 968 tys. zł, co stanowi 10,68% funduszy własnych - poziom wskaźnika nie wymaga zgłoszenia do Komisji Nadzoru Finansowego.

Ryzyko przeszacowania dla zmiany stóp procentowych o 100 p.b. na dzień 31.12.2020 r.:

RYZIKO PRZESZACOWANIA	2020-12-31
Fundusze własne:	9 063 697,02
Zmiana dochodu w skali roku:	615 930,00
Wartość limitu:	1 812 739,40
Procentowe wykorzystanie limitu:	33,98%

Limit 20% funduszy własnych nie został przekroczony i wykorzystany w 33,98%.

RYZIKO BAZOWE	2020-12-31
Razem zmiana dochodu:	4 256,22
Wartość limitu:	181 273,94
Procentowe wykorzystanie limitu:	2,35%

Przy założonej zmianie stóp procentowych o 0,35% dochód odsetkowy ulegnie zmianie o 4.256,22 zł.

Ustalony limit w wysokości 2% FW nie został przekroczony.

RYZIKO KRZYWEJ DOCHODOWOŚCI	2020-12-31
Razem zmiana dochodu:	76 495,65
Wartość limitu:	362 547,88
Procentowe wykorzystanie limitu:	21,10%

Przy założonej zmianie stóp procentowych o 200 p.b. w stosunku do stawki WIBID 1M i WIBOR 1M, dla aktywów i pasywów, których łączna wartość przekroczy 5% aktywów oprocentowanych, dochód odsetkowy ulegnie zmianie o 76.495,65 zł. Ustalony limit 4% funduszy własnych nie został przekroczony

Bank na dzień 31.12.2020 roku nie przekroczył wyznaczonych limitów ograniczających poszczególne rodzaje ryzyka stopy procentowej, wobec czego nie tworzy wymogu z tytułu ryzyka stopy procentowej.

X. Ryzyko operacyjne

Bank wyznacza wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne metodą wskaźnika podstawowego.

Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka operacyjnego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi 1.041 tys. zł.

XI. Ryzyko płynności

Zarządzanie ryzykiem płynności zostało podzielone na dwa poziomy:

1. zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej, w ramach którego:

- *Zespół finansowo-księgowy* odpowiada za zarządzanie płynnością krótkoterminową
- *Centrala oraz Filie i Oddział* Banku odpowiadają za gromadzenie depozytów i udzielania kredytów

2. za zarządzanie ryzykiem, w ramach którego *Zespół Ryzyka i Analiz* odpowiada za identyfikację, pomiar, kontrolę i sprawozdawanie.

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych.

Bank jest członkiem Zrzeszenia BPS oraz Uczestnikiem Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. W związku z tym, zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się zgodnie z zasadami ustalonymi w wyżej wymienionym Zrzeszeniu i Systemie.

Bank Zrzeszający realizuje następujące zadania:

- 1) prowadzenie rozliczeń pieniężnych Banków Spółdzielczych,
- 2) zabezpieczanie Banków Spółdzielczych przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych,
- 3) zabezpieczanie płynności śróddziennej dla Banków Spółdzielczych,
- 4) prowadzenie rachunków bieżących Banków Spółdzielczych,
- 5) udzielanie kredytów w rachunku bieżącym Bankom Spółdzielczym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego,
- 6) gromadzenie nadwyżek środków Banków Spółdzielczych,
- 7) prowadzenie rachunków Depozytu Obowiązkowego,
- 8) utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Depozytu Obowiązkowego.
- 9) wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR),
- 10) pośredniczenie w zakupie przez Banki Spółdzielcze papierów wartościowych w ramach limitów ustalonych przez Spółdzielnię,
- 11) przeprowadzanie „zagregowanych” testów warunków skrajnych i awaryjnych planów płynności,
- 12) wsparcie Banków Spółdzielczych w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności, w tym wyznaczanie krzywej krańcowego kosztu finansowania.

Jednostka zarządzająca Systemem Ochrony realizuje następujące zadania:

- 1) udzielanie pomocy płynnościowej Uczestnikom, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony,
- 2) wyznaczanie minimalnego zasobu aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.in. poprzez aktualizację kwoty Depozytu Obowiązkowego),

- 3) ustalanie limitów ryzyka płynności w Systemie Ochrony;
- 4) monitorowanie poziomu płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej,
- 5) prowadzenie wymiany informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami,
- 6) opracowanie procedur wzorcowych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności.

Nadwyżki środków niewykorzystane na działalność kredytową lub nie przeznaczone przez Bank na zakup innych aktywów (w tym aktywów płynnych) gromadzi Bank Zrzeszający.

Bank może w inny sposób zagospodarować nadwyżkę środków tylko za zgodą Banku Zrzeszającego.

Rozmiar i skład nadwyżki płynności Banku:

- a. Aktywa płynne w rozumieniu przepisów Rozporządzenia UE 575/2013 na dzień 31.12.2020 roku wynoszą 76.063.412,00 zł, w skład których Bank zalicza środki w kasie 11.213.324,02 zł, obligacje skarbu państwa 35.085.530,96 zł i bony pieniężne 29.749.557,47 zł. Wskaźnik LCR na dzień 31.12.2020 roku wynosi 605,00%. Bank posiada nadwyżkę płynności po zastosowaniu testu odpływu 20% aktywów płynnych w wysokości 60.850.729,60 zł.
- b. Luka płynności zawierająca cztery najbliższe przedziały dla pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz otrzymane na tej podstawie skumulowane luki płynności

LUKA	Avista	od 1 do 7 dni	od 7 dni do 1 m-c	RAZEM A-01
Aktywa	103.486.740,67	28.015.169,93	472.881,73	131.974.792,33
Pasywa + PZB	183.129.818,16	796.708,07	3.694.919,96	187.621.446,19
Luka + PZB	- 79.643.077,49	27.218.461,86	-3.222.038,23	-55.646.653,86
Luka + PZB skumulowana	- 79.643.077,49	-52.424.615,63	-55.646.653,86	-187.714.346,98

Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR wg. stanu na dzień 31.12.2020 r. przedstawia się następująco:

AKTYWA		W tys. zł
A1	Podstawowa rezerwa płynności	134.549
A2	Uzupełniająca rezerwa płynności	0
A3	Pozostałe transakcje zawierane na hurtowym rynku finansowym	0
A4	Aktywa o ograniczonej płynności	84.614
A5	Aktywa niepłynne	4.959
PASYWA		W tys. zł
B1	Fundusze własne pomniejszone o sumę wartości wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego i wymogu z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta	9.064
B2	Środki obce stabilne	192.467
B3	Pozostałe zobowiązania na hurtowym rynku finansowym	0
B4	Pozostałe zobowiązania	966
B5	Środki obce niestabilne	22.081
MIARY PŁYNNOCI		Wartość
M1	Luka płynności krótkoterminowej ((A1+A2)-B5) (min. 0)	112.469 tys. zł
M2	Współczynnik płynności krótkoterminowej ((A1+A2)/B5) (min. 1)	6,09
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi (B1/A5) (min.1)	1,83
M4	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi ((B1 + B2) / (A5 + A4)) (min.1)	2,25
LCR	Wskaźnik płynności krótkoterminowej (min.100%)	605%

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,
- nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
- konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,

- niski stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,
- niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie nie płynnych,
- ryzyko reputacji.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące,

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- przystąpienie do Systemu Ochrony, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
- utrzymywanie Depozytu Obowiązkowego w Banku Zrzeszającym.

XII. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym –art. 447

Bank według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku posiadał następujące ekspozycje kapitałowe:

- 1) akcje Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
- 2) pozostałe udziały.

Posiadane akcje i udziały wg stanu na 31.12.2020r.:

Wyszczególnienie	Wartość w tys. zł
Akcje Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.	620
Udział w SSOZ	2
Udział w podmiotach finansowych	0
Udział (akcje) w pozostałych podmiotach niefinansowych	593
Razem	1.215

Zaangażowanie kapitałowe Banku na dzień 31 grudnia 2020 r. wynosiło 1.215 tys. zł, tj.13,40% funduszy własnych. Bank jest powiązany kapitałowo z Bankiem Zrzeszającym posiadając jego akcje w kwocie 620 tys. zł, co stanowi 6,84% funduszy własnych ogółem.

Bank w roku 2020 angażował się w aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności.

Zestawienie dłużnych papierów wartościowych oraz pozostałych papierów wartościowych i innych aktywów finansowych wg stanu na 31.12.2020r.:

Wyszczególnienie	Wartość w tys. zł
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności, w tym:	64.835
Obligacje Skarbowe	35.085
Bony pieniężne	29.750

XIII. Zasady zarządzania na podstawie art. 111a ustawy Prawo bankowe oraz art. 435 ust. 2 Rozporządzenia CRR:

W zakresie art. 435 ust.2 Rozporządzenia CRR Bank informuje, że:

- Zarząd składa się z 4 osób i w jego skład wchodzi: Małgorzata Włodarczyk – Prezes Zarządu, Anita Lewandowska – Wiceprezes Zarządu, Beata Gruszczyńska - Wiceprezes Zarządu i Józef Przyłuski –

społeczny Członek Zarządu.

- Rada Nadzorcza Banku dokonuje oceny odpowiedności każdego z kandydatów/członków Zarządu oraz ocenia Zarząd, jako organ kolegialny zgodnie z *Polityką oceny odpowiedności członków Zarządu Banku, członków Rady Nadzorczej oraz osób pełniących kluczowe funkcje*.
- Rada Nadzorcza składa się z 7 osób, które Zgromadzenie Przedstawicieli wybiera na 4-letnią kadencję, biorąc pod uwagę odpowiednie kwalifikacje oraz nieposzlakowaną opinię, niezbędne do pełnienia funkcji, zgodnie z *Regulaminem wyborów członków Rady Nadzorczej*.
- Komisja ds. oceny odpowiedności, składająca się z 3 przedstawicieli Zgromadzenia Przedstawicieli Banku Spółdzielczego w Tarczynie, ocenia odpowiedność każdego z kandydatów/członków Rady Nadzorczej oraz ocenia Radę Nadzorczą, jako organ kolegialny zgodnie z *Polityką oceny odpowiedności członków Zarządu Banku, członków Rady Nadzorczej oraz osób pełniących kluczowe funkcje*.

XIV. Opis Systemu kontroli wewnętrznej:

1. W Banku działa system kontroli wewnętrznej, którego celem jest wspomaganie procesów decyzyjnych, przyczyniających się do zapewnienia:
 - skuteczności i efektywności działania Banku;
 - wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
 - przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
 - zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi;
2. System kontroli wewnętrznej obejmuje całą działalność Banku.
3. Bank wdrożył system kontroli wewnętrznej, obejmujący dwa poziomy:
 - 1 poziom** – mechanizmy kontrolne realizowane na poziomie operacyjnym, np. mechanizmy kontrolne wpisane w procedury operacyjne, kontrola przełożonego, kontrola na drugą rękę, kontrole w systemach informatycznych itp.
oraz
 - 2 poziom** – nadzór oraz mechanizmy kontrolne (zarządzanie ryzykiem banku) realizowane przez specjalnie dedykowane do tego komórki, które są niezależne od czynności realizowanych na poziomie 1. Do komórek tych zaliczyć należy w szczególności: Stanowisko ds. zgodności/IOD oraz pozostałe komórki takie jak np.: Zespół Ryzyka i Analiz/ABI, Zespół analizy kredytowej, Stanowisko ds. monitoringu i windykacji.
 - Trzeci poziom** systemu kontroli wewnętrznej (audyt wewnętrzny), na mocy zapisów *ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających* oraz Umowy SSOZ BPS jest wyłączony ze struktur Banku i jest przeniesiony oraz realizowany przez SSOZ.
4. **Niezależne monitorowanie** przestrzegania mechanizmów kontrolnych powinno być wpisane we wszystkie procesy funkcjonujące w Banku. Niezależne monitorowanie dzielimy na monitorowanie poziome i pionowe:
 - 1) **Monitorowanie poziome** – niezależne monitorowanie skuteczności mechanizmów kontrolnych realizowane na tej samej linii obrony.
Monitorowanie poziome może być wykonane poprzez:
 - Weryfikację bieżącą poziomą – porównywanie stanu faktycznego ze stanem wymaganym, dokonywane w celu oceny co najmniej przestrzegania mechanizmów kontrolnych, przed rozpoczęciem lub w trakcie trwających czynności wykonywanych w ramach procesów funkcjonujących w Banku. Weryfikacja bieżąca jako element niezależnego monitorowania w ramach funkcji kontroli, może być monitorowaniem poziomym (weryfikacja bieżąca pozioma w ramach danej linii obrony),
 - Testowanie poziome – porównywanie na wybranej próbie testowej stanu faktycznego ze stanem wymaganym, dokonywane w celu oceny co najmniej przestrzegania mechanizmów kontrolnych w odniesieniu do zakończonych czynności wykonywanych w ramach procesów funkcjonujących w Banku lub poszczególnych etapów tych czynności. Testowanie jako element niezależnego monitorowania w ramach funkcji kontroli, może być monitorowaniem poziomym (testowanie poziome w ramach danej linii obrony);
 - 2) **Monitorowanie pionowe** – niezależne monitorowanie skuteczności mechanizmów kontrolnych realizowanych na różnych liniach obrony (tj. 2 linia obrony monitoruje 1 linię). Monitorowanie pionowe może być wykonane poprzez:

- Weryfikację bieżącą pionową – porównywanie stanu faktycznego ze stanem wymaganym, dokonywane w celu oceny co najmniej przestrzegania mechanizmów kontrolnych, przed rozpoczęciem lub w trakcie trwających czynności wykonywanych w ramach procesów funkcjonujących w Banku. Weryfikacja bieżąca jako element niezależnego monitorowania w ramach funkcji kontroli, może być monitorowaniem pionowym (weryfikacja bieżąca pionowa pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony),

- Testowanie pionowe – porównywanie na wybranej próbie testowej stanu faktycznego ze stanem wymaganym, dokonywane w celu oceny co najmniej przestrzegania mechanizmów kontrolnych w odniesieniu do zakończonych czynności wykonywanych w ramach procesów funkcjonujących w Banku lub poszczególnych etapów tych czynności. Testowanie jako element niezależnego monitorowania w ramach funkcji kontroli, może być monitorowaniem pionowym (testowanie pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony).

5. W ramach systemu kontroli wewnętrznej Bank wyodrębnia funkcję kontroli, na którą składają się:

- 1) mechanizmy kontrolne
- 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych
- 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.

Funkcja kontroli jest elementem systemu kontroli wewnętrznej, na który składają się mechanizmy kontrolne w procesach funkcjonujących w Banku, niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie. Wszyscy pracownicy zaangażowani są w realizację funkcji kontroli w Banku, przy założeniu, że podział obowiązków i odpowiedzialności nie generuje konfliktu interesów, nadużyć i nie stwarza możliwości powielania błędnie realizowanych działań, dokonywania manipulacji lub zatajania niewygodnych informacji.

6. **Rodzaje mechanizmów kontroli** stosowanych przez Bank:

- procedury – rozumiane jako zdefiniowany sposób określonego postępowania przez pracowników poszczególnych jednostek, komórek i stanowisk organizacyjnych,
- podział obowiązków – rozumiany jako podział zadań i uprawnień przypisanych pracownikom na poszczególnych stanowiskach organizacyjnych w ramach danego procesu mający na celu zapobieganie sytuacjom, w których pracownik kontroluje samego siebie lub istnieje potencjalny konflikt interesów między pracownikami mającymi powiązania personalne,
- autoryzacja, w tym zwłaszcza autoryzacja operacji finansowych i gospodarczych – rozumiana jako system zatwierdzania decyzji i czynności wykonywanych przez pracowników na poszczególnych stanowiskach organizacyjnych w ramach danego procesu (np. poprzez wprowadzenie obowiązku autoryzacji w systemie informatycznym w procesie zawierania transakcji przekraczających określony poziom),
- kontrola dostępu – rozumiana jako zestaw uprawnień dostępu do określonego obszaru, systemu, procesu,
- kontrola fizyczna – rozumiana jako zestaw uprawnień dostępu do określonego, fizycznie wydzielonego obszaru w Banku,
- proces ewidencji operacji finansowych i gospodarczych w systemach: księgowym, sprawozdawczym i operacyjnym – rozumiany jako rejestrowanie i przechowywanie określonych rodzajowo danych wprowadzonych i generowanych w danym systemie,
- inwentaryzacja – rozumiana jako porównywanie stanu faktycznego ze stanem wymaganym odnośnie składników majątkowych i źródeł ich pochodzenia,
- nadzór przełożonego – rozumiany jako sprawowanie przez przełożonego w toku nadzoru służbowego określonych czynności sprawdzających w stosunku do podległego pracownika,
- dokumentowanie odstępstw – rozumiane jako wykaz zarejestrowanych wyjątków w ramach wykonywania określonych czynności wynikających z ustalonych przez Bank zasad postępowania,
- organizacja szkoleń dla pracowników Banku,
- samokontrola – rozumiana jako weryfikacja prawidłowości własnych działań dokonywana przez pracownika w toku wykonywania przez niego czynności operacyjnych.

7. Za zorganizowanie oraz prawidłowe funkcjonowanie skutecznego systemu kontroli wewnętrznej odpowiada Zarząd Banku.

8. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność, na podstawie opinii Komitetu Audytu.

9. Bezpośredni nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej sprawuje Prezes Zarządu.

XV. Polityka wynagrodzeń:

1. Do stanowisk istotnych o których mowa w §24 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów oraz w Rozporządzeniu 604/2014 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w Banku zalicza się:
 - Członków Rady Nadzorczej
 - Członków Zarządu.
2. Z uwagi na fakt, iż:
 - Bank nie udziela kredytów przekraczających 5 mln EUR,
 - pracownicy Banku nie otrzymują wynagrodzenia wyższego niż 500 tys. EUR rocznie,
 - Bank nie posiada jednostek istotnych w rozumieniu Rozporządzenia 575/2013 PE,
 - Prezes Zarządu pełni funkcję pracownika odpowiedzialnego za działanie funkcji zarządzania ryzykiem oraz za działanie Stanowiska ds. zgodności,
 - Wiceprezes Zarządu – Radca prawny odpowiada za realizację zadań handlowych przez ZK, ZPBiM, i Punkty Obsługi Klienta.
 - Wiceprezes Zarządu – Główny księgowy pełni funkcję pracownika odpowiedzialnego za finanse, podatki i budżetowanie, analizę ekonomiczną.
 - w Banku nie powołano Komitetów decyzyjnychdo stanowisk istotnych nie zalicza się innych stanowisk.

Wysokość wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej ustala Zgromadzenie Przedstawicieli. Członkowie Rady Nadzorczej otrzymują tylko stałe składniki wynagrodzenia. Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza. Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla pracowników ustala Prezes Zarządu. Łączna kwota wypłaconych zmiennych składników wynagradzania osobom zajmującym stanowiska istotne w Banku za dany rok nie może spowodować obniżenia wyniku finansowego do poziomu, który nie zapewni realnego przyrostu funduszy własnych Banku oraz budowy bezpiecznej bazy kapitałowej, a także nie może przekroczyć 2% funduszy własnych Banku. Wysokość zmiennych składników wynagradzania nie może być wyższa niż 30% wynagrodzenia zasadniczego osoby zajmującej stanowisko istotne, a wynagrodzenie zasadnicze powinno mieć taką wysokość, aby Bank mógł prowadzić elastyczną politykę wynagrodzeń w zakresie zmiennych składników. Stosując zasadę proporcjonalności Bank wypłaca całość premii uznaniowej/nagrody po przyznaniu.

Oceny efektów pracy członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza w terminie rocznych w oparciu o kryterium ilościowe oraz jakościowe.

Ocena efektów pracy w oparciu o kryterium ilościowe, obejmuje następujące wskaźniki Banku osiągnęte w ostatnich trzech latach (kryterium ilościowe) w odniesieniu do założeń *Strategii zarządzania Banku*: zysk netto, zwrot z kapitału własnego (ROE), jakość portfela kredytowego, współczynnik kapitałowy, wskaźnik płynności LCR, wynik z tytułu rezerw celowych.

Ocenie podlega stopień wykonania wymienionych wskaźników w odniesieniu do *Strategii zarządzania Banku* w poszczególnych latach podlegających ocenie. Zmienne składniki są przyznawane w przypadku, gdy w każdym z ostatnich trzech lat plan ekonomiczno-finansowy w zakresie wskaźników był zrealizowany co najmniej w 80%.

Kryteria jakościowe oceny członków Zarządu przy przyznawaniu zmiennych składników wynagradzania to:

- a. Uzyskane absolutorium w okresie oceny,
- b. Pozytywna ocena rękopisami należytego wykonania obowiązków, zgodnie z art. 22aa ustawy *Prawo bankowe*,
- c. Ogólna dobra ocena przez Radę Nadzorczą realizacji zadań zawartych w planie ekonomiczno-finansowym w okresach objętych oceną.

W przypadku zagrożenia niespełnienia wymogów ostrożnościowych lub zagrożenia upadłością zmiennych składników wynagradzania nie przyznaje się.

XVI. Polityka zgodności, która określa zarządzanie ładem korporacyjnym:

Polityka zgodności

§ 1

Każda aktywność podejmowana przez Bank generuje ryzyko, w tym ryzyko braku zgodności.

§ 2

1. **Ryzyko braku zgodności** jest to ryzyko rozumiane jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, w tym zasad ładu korporacyjnego.
2. Stanowisko ds. zgodności, które w zakresie czynności ma ujęte zadania komórki ds. zgodności,

3. W celu zachowania pełnej niezależności funkcji zgodności, Stanowisko ds. zgodności podlegała bezpośrednio pod Prezesa Zarządu (podległość organizacyjna) i ma zapewniony dostęp do Rady Nadzorczej (podległość funkcjonalna).

§ 3

W celu ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem braku zgodności Bank wprowadza regulacje wewnętrzne, zawierające procedury zarządzania tym ryzykiem, tj.:

1. Strategię zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka,
2. Niniejsza Polityki zgodności,
3. Regulamin funkcjonowania komórki do spraw zgodności.

§ 4

Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest w szczególności:

1. Zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi,
2. Wdrożenie systemu wczesnego ostrzegania komórek odpowiedzialnych za tworzenie regulacji wewnętrznych o planowanych zmianach przepisów zewnętrznych.
3. Zapewnienie wewnętrznej spójności regulacji obowiązujących w Banku.
4. Minimalizowanie negatywnych skutków nieprzestrzegania regulacji zewnętrznych, wewnętrznych oraz przyjętych standardów postępowania
5. Dostosowanie narzędzi informatycznych do zmieniających się przepisów zewnętrznych i wewnętrznych,
6. Wprowadzenie zasad zarządzania ładem korporacyjnym w oparciu o regulację Komisji Nadzoru Finansowego, wytyczne Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego oraz Rekomendację „Z”.

§ 5

Podstawowe obszary objęte zarządzaniem ryzykiem braku zgodności:

1. Zapewnienie zgodności, które zorganizowane jest w Banku na trzech, niezależnych poziomach:
 - a) Na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej tj. bieżące zapewnianie zgodności w toku wykonywania bieżącej pracy poprzez przestrzeganie odpowiednich przepisów i regulacji wewnętrznych, uzyskiwanie odpowiednich opinii, zgłaszanie naruszeń, przestrzeganie mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie w monitorowania.
 - b) Drugi poziom – obejmuje działanie komórki ds. zgodności, a także współpracujących z nią innych komórek drugiej linii obrony.
 - c) Trzeci poziom – niezależna ocena adekwatności i skuteczności procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności poprzez działanie audytu wewnętrznego realizowanego na mocy zapisów Ustawy o bankach spółdzielczych oraz Umowy SSOZ BPS, przeniesionego do struktur Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
2. Pomiar skutków.

§ 6

Wszyscy pracownicy Banku są zobowiązani do przestrzegania przepisów wewnętrznych oraz przyjętych standardów postępowania.

§ 7

W celu minimalizowania ryzyka braku zgodności w Banku podejmowane są działania o charakterze:

1. Organizacyjnym
2. Proceduralnym
3. Kontrolnym

§ 8

Działania o charakterze organizacyjnym to przede wszystkim:

1. Wdrożenie zasad pomiaru oraz monitorowania ryzyka braku zgodności.
2. W tym celu Zarząd zapewnia odpowiednią do skali i złożoności działalności, zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną, dostosowaną do zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem braku zgodności.
3. Zatwierdzona struktura organizacyjna powinna zapewniać unikanie konfliktów interesów, w tym konfliktów związanych z powiązaniem personalnymi. Zasady zarządzania konfliktem interesów zawarte są w Regulaminie funkcjonowania komórki do spraw zgodności.
4. Zapewnienie niezależności funkcjonowania stanowiska ds. zgodności poprzez:

- a) Szczególny tryb zatrudniania i zwalniania pracownika na stanowisku ds. zgodności tj. opiniowanie ww. działań przez Radę Nadzorczą, co ma min. za zadanie ochronę pracownika przed nieuzasadnionym zwolnieniem,
- b) Szczególny tryb kontroli wynagradzania tj. ustalanie poziomu wynagradzania stanowiska ds. zgodności przez Zarząd oraz przekazywania w trybie kontroli Radzie Nadzorczej,
- c) Informowanie Komisji Nadzoru Finansowego o zmianie na stanowisku kierującego komórką ds. zgodności wraz z podaniem przyczyny zmian.
- d) Zatwierdzanie przez Radę Nadzorczą kandydata na stanowisko kierującego komórką ds. zgodności.
- e) Zarząd i Rada Nadzorcza zatwierdzają Regulamin funkcjonowania komórki do spraw zgodności.
- f) Stanowisko ds. zgodności ma zapewniony bezpośredni kontakt z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej.

§ 9

Działania o charakterze proceduralnym to:

1. opracowanie i wdrożenie odpowiednich regulacji wewnętrznych, okresowa ich weryfikacja, przeprowadzenie szkoleń wśród pracowników oraz wprowadzenie mechanizmów kontrolnych.
2. Prowadzenie postępowań wyjaśniających według schematu:
 - a) Śledzenie przepisów zmian przepisów zewnętrznych, obejmujących Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego, Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów, Ustawy właściwe dla banków, Rekomendacje nadzorcze i Stanowiska KNF.
 - b) Informowanie właścicieli regulacji oraz członków zarządu o planowanych zmianach,
 - c) Wymaganie informacji od właścicieli regulacji w sprawie planowanych zmian w regulacjach wewnętrznych w związku z zapowiedzią zmian w regulacjach zewnętrznych,
 - d) Przygotowanie informacji dla Zarządu i Rady Nadzorczej w sprawie planowanych istotnych zmian regulacji.
3. Stosowanie testów zgodności w formie okresowej weryfikacji procedur, zgodnie z terminami zawartymi w SIZ.

§ 10

Działania o charakterze kontrolnym to:

1. ujęcie w procedurach kontroli funkcjonalnej (bieżącej i następnej) oraz w procedurach audytu wewnętrznego zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem braku zgodności,
2. wdrożenie mechanizmów kontrolnych, tj. testów zgodności opartych na weryfikacji okresowej procedur, zgodnie z terminami zawartymi w SIZ.

§ 11

Wymienione wyżej działania służą realizacji wyznaczonych zamierzeń:

1. Opracowanie regulacji dotyczących funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem braku zgodności,
2. Opracowanie i wdrożenie regulacji wewnętrznych dostosowanych do zmieniających się regulacji zewnętrznych.
3. Zapewnienie skutecznej kontroli zgodności.
4. Doskonalenie procedur zarządzania ryzykiem braku zgodności.
5. Organizacja szkoleń dla pracowników oraz członków Rady Nadzorczej w zakresie przestrzegania regulacji wewnętrznych oraz przyjętych standardów postępowania.
6. Wdrożenie mechanizmów kontrolnych w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności.
7. Realizacja zaleceń audytu, zaleceń po kontroli KNF i po BION.
8. Dostosowanie narzędzi informatycznych do zmian przepisów.

§ 12

W Banku funkcjonują mechanizmy kontroli wewnętrznej oraz audytu wewnętrznego, sprawowane przez osoby, które nie są powiązane personalnie.

§ 13

Każdy z pracowników Banku ma za zadanie przestrzeganie zasad kontroli bieżącej, tj. przeprowadzanie samokontroli oraz kontroli przetwarzanych i generowanych dokumentów pod kątem ich zgodności z przepisami wewnętrznymi, zewnętrznymi oraz przyjętymi w Banku standardami postępowania.

§ 14

Wszystkie osoby zajmujące stanowiska kierownicze w Banku mają obowiązek przeprowadzania kontroli funkcjonalnej pod kątem ryzyka braku zgodności.

Bank w swojej działalności stosuje zasady dobrej praktyki bankowej. Pracownicy Banku rzetelnie informują klientów o warunkach obsługi, regulacje Banku nie zawierają zapisów opartych na niedozwolonych praktykach.

XVII. Oświadczenia Organów Banku:

I. Oświadczenie Rady Nadzorczej o spełnieniu wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe

Rada Nadzorcza oświadcza, iż członkowie Rady Nadzorczej oraz Zarządu Banku Spółdzielczego w Tarczynie spełniają wymogi określone w art. 22aa ustawy Prawo bankowe tj. posiadają wiedzę, umiejętności i doświadczenie, odpowiednie do pełnionych funkcji i powierzonych im obowiązków oraz dają rękojmię należytego wykonywania tych obowiązków. Rękojmia, o której mowa w zdaniu poprzedzającym, odnosi się w szczególności do reputacji, uczciwości i rzetelności danej osoby oraz zdolności do prowadzenia spraw banku w sposób ostrożny i stabilny.

Rada Nadzorcza:

II. Oświadczenie Zarządu i Rady Nadzorczej na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem

Zarząd i Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Tarczynie oświadcza, iż stosowane systemy zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Tarczynie są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku.

Zarząd i Rada Nadzorcza:

III. Oświadczenie Zarządu i Rady Nadzorczej na temat ryzyka Banku - art. 435 Rozporządzenia CRR

Zarząd i Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Tarczynie oświadcza, iż przedstawiony w niniejszych Informacjach system zarządzania ryzykiem Banku ocenia się jako dostosowany do skali, profilu, strategii działalności oraz generowanego zysku.

Zarząd i Rada Nadzorcza: